

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

jazyce (schopnost poslechu, mluvení, čtení a psaní) jako první z osmi klíčových kompetencí, „které jsou nezbytné pro všechny občany k jejich osobnímu naplnění a rozvoji, občanské angažovanosti, jakož i společenskému a profesnímu začlenění“ (Rada pro vzdělávání 2006).

Čtenářská gramotnost je důležitá nejen pro jednotlivce, ale i pro jednotlivé hospodářské celky. Politici i další aktéři si začínají uvědomovat, že v moderní společnosti je lidský kapitál – souhrn toho, co jedinci v daném hospodářském celku znají a dokáží uplatnit – možná tou nejdůležitější formou kapitálu. Ekonomové vyvíjeli po řadu let modely, které poukazují obecně na to, že z úrovně vzdělanosti v dané zemi lze usuzovat na její potenciál ekonomického růstu. Síla tohoto vztahu je sice omezena tím, že doklad o dosaženém vzdělání znamená v jedné zemi něco jiného než v druhé, ale mezinárodní šetření, jakými jsou Mezinárodní výzkum funkční gramotnosti dospělých (IALS) či aktuální projekt OECD Mezinárodní výzkum dospělých - předpoklady úspěchu v práci a v životě (PIAAC) nám nyní dovolují měřit dovednosti a gramotnost dospělých přímo a nejen prostřednictvím těchto dokladů. Tím nám tato šetření umožňují vytvořit si spolehlivější úsudky o souvislostech mezi lidským kapitálem a národním ekonomickým růstem. V nedávné studii se několik kanadských ekonomů zabývalo analýzou vazby mezi úrovní gramotnosti a dlouhodobými hospodářskými výsledky. Došli k závěru, že průměrná míra gramotnosti občanů v daném státě dokáže předpovědět jeho ekonomický růst lépe než dosažené vzdělání (Coulombe, Trembly, & Marchand, 2004).

VÝZNAM ELEKTRONICKÝCH TEXTŮ

Dovednosti ve čtenářské gramotnosti nejsou pouze vstupenkou do světa tištěných textů, ale též textů elektronických, které se stávají stále důležitější součástí čtení u žáků i dospělých. V roce 2007 již téměř 1,5 miliardy lidí – tedy pětina světové populace – četla online texty (Mezinárodní telekomunikační unie, 2009). Míra růstu využívání online informací závratně vzrostla, především během posledních pěti let – přestože se v různých částech světa značně liší (Světová banka, 2007). Existující rozdíly nejsou pouze zeměpisného rázu, ale také rázu sociálního a ekonomického. Ve všech zemích je využívání internetu spojeno se socio-ekonomickým statusem a se vzděláním (Sweets & Meates, 2004). Nicméně potřeba využívání počítačů se neomezuje na určité sociální a ekonomické vrstvy. V rámci šetření Gramotnost dospělých a dovednosti pro život (The Adult Literacy and Life Skills Survey; OECD a STATCAN, 2005) bylo v sedmi zemích či regionech sledováno využívání počítače podle druhů zaměstnání. Zaměstnanci poskytující „odborné“ znalosti, např. vědci a odborníci provádějící výpočty, využívají počítač ve svém zaměstnání nejintenzivněji. Potřebu využívání počítače v zaměstnání lze však očekávat též u úředníků a zaměstnanců v oblasti služeb zákazníkům. Po zaměstnancích v širokém spektru povolání je tedy stále více požadováno, aby při vykonávání svých pracovních povinností využívali počítač.

Mimo pracoviště nabývá počítačová technologie na významu též v osobním, společenském a občanském životě. Stává se normou, že lidé v rámci udržování povědomí o dění a zapojování se do něj získávají informace přes informační sítě. Spolu s tím, jak je na nás přenesena zodpovědnost za rozhodování v oblasti zdraví, penze a financí, se tyto technologie stávají stále důležitějším zdrojem informací. Ti, co mají přístup na internet a zároveň disponují dovednostmi a znalostmi potřebnými k tomu, aby je efektivně využívali, mají větší šanci stát se poučenými pacienty, kteří dokáží činit podložená rozhodnutí o své zdravotní péči, aktivními občany, kteří využívají elektronickou poštu k tomu, aby ovlivnili rozhodnutí vládních úředníků či podněcovali k aktivitě podobně smýšlející voliče, a členy virtuálních komunit, kteří využívají online podpůrné skupiny, internetové služby chatování a